

Bibliografická poznámka

Tento soubor je složen z textů, které vznikly v 90. letech. Některé práce byly předneseny na vědeckých konferencích, byly publikovány časopisecky a ve sbornících, jiné jsou psány dodatečně. Knižní znění bylo upraveno, zpravidla kráceno, aby vyhovovalo komponovanému výběru, bylo doplněno o novější údaje a studie, částečně byly upraveny názvy kapitol.

I. Obrisy

Proměny literatury pro děti a mládež v letech 1945–1948. *Pod stejným názvem předneseno na vědecké konferenci Ústavu pro českou literaturu AV ČR v Praze 17.–19. června 1997. In: Zlatý máj 41, 1997, s. 134–141. In: Rok 1947. Česká literatura, kultura a společnost v období 1945–48. Praha 1998, s. 282–296.*

Pojetí dětského aspektu v tvorbě 50. let. *Původně pod názvem Proměna dětského aspektu v tvorbě padesátých let. In: Časopis Květen a jeho doba. Sborník materiálů z 36. literárněvědné konference Bezručovy Opavy. Praha – Opava 1994, s. 81–85.*

Literatura pro mládež v samizdatu a exilu. *In: Literatura pro děti a mládež v samizdatu a exilu. Spisy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, sv. 123. Malá teoretická řada literatury pro mládež č. 4. Brno 1993, s. 35–37.*

Devadesátá léta v tvorbě a recepci literatury pro děti a mládež v Čechách. *Původně pod názvem: Postmodernismus a literatura pro mládež. In: Od moderny k postmoderně. Ústav literárnej a umeleckejej komunikácie. Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre. Fakulta humanitných vied, Nitra 1997, s. 151–161.*

II. Reflexe

Hlubinné kořeny domova. *Původní název Region v nás. In: Region a jeho reflexe v literatuře. In: Sborník prací FF Ostravské univerzity. Ostrava 1997, s. 109–115.*

Aškenazyho zaujetí dítětem. *Částečně ve studii Ludvík Aškenazy. Ostrava 1992.*

Skácelovo harmonizátorství. *Předneseno na konferenci Cesty k tvořivé škole. Pedagogická fakulta OU, Ostrava 14. 11. 1996.*

- Emanuel Frynta: Básník jazykového humoru a hravosti. In: *Jazyko-
věda – Linguistica. Sborník FF OU, Ostrava 1999, s. 223–232.*
- Archetypy a stereotypy v prózách Ivy Procházkové. Předneseno na
literárněvědné konferenci *Druhový a žánrový kontext v epice pro děti
a mládež. PdF a FF Prešovské univerzity, Prešov 30. 9. – 2. 10.
1998.*
- Vrstevnatost prózy Červenec má oslí uši. Původní název *Vrstevna-
tost próz Ivy Procházkové. Poznámky k recepci prózy Červenec má
oslí uši. In: Současnost literatury pro děti a mládež II. Technická
univerzita v Liberci 1998, s. 39–47.*

III. Vazby a souvislosti

- K východiskům kritiky literatury pro mládež aneb Současná úska-
lí normativnosti. Původně předneseno na konferenci *Kritika litera-
tury pro mládež, kterou pořádal Ústav literatury pro mládež MU,
Brno 1995. In: Česká literatura 44, 1996, č. 4, s. 410–419.*
- Triviální literatura ve světle emocí. Částečně předneseno na konferen-
ci *Fakulty humanitných vied Univerzity Mateje Bela v Banské Bys-
trici dne 9. 10. 1997.*
- Cesty ve fantastické literatuře pro mládež. In: *Cesty a cestování v ja-
zyce a literatuře. Sborník příspěvků z konference konané 6. – 8. 9.
1994. UJEP Ústí nad Labem 1995, s. 153 – 158.*
- Imaginace a utopie. Částečně In: *Utopia w językach, literaturach i kul-
turach Slowian. Tom 3. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. Ka-
towice 1997, s. 11–17.*
- Literatura pro mládež v regionu. In: *Literatura a region. Sborník
z konference Obce spisovatelů, Ostrava 7. 12. – 8. 12. 1994, Opava
1995, s. 67–72.*

Prameny

- a) Rozebírané nebo citované texty z české literatury pro mládež:
- Aškenazy, L.: *Dětské etudy. Československý spisovatel, Praha
1957.*
- Aškenazy, L.: *Indiánské léto. Praha 1956.*
- Aškenazy, L.: *Malá vánoční povídka. SNDK, Praha 1966.*
- Aškenazy, L.: *Milenci z bedny. Československý spisovatel, Praha
1959.*

- Aškenazy, L.: Pohádky na klíč. SNDK, Praha 1967.
- Aškenazy, L.: Praštěné pohádky. Praha 1965.
- Aškenazy, L.: Putování za švestkovou vůní aneb Pitryšek neboli strastiplné osudy pravého trpaslíka. Praha 1959.
- Aškenazy, L.: Vajíčko. In: Světla zastaveného času. Praha 1992.
- Fischerová, D.: Duhová jiskra. Praha 1998.
- Frynta, E.: Písničky bez muziky. Praha 1988.
- Frynta, E.: Závratné pomyšlení. Praha 1993.
- Hrubín, F.: Básnické dílo I.–IV. Praha 1967–1970.
- Hrubín, F.: Špalíček veršů a pohádek. Praha 1974.
- Jirous, I. M.: Magor dětem. In: Magorova Summa. Praha 1998.
- Kainar, J.: Český sen. Praha 1953.
- Kainar, J.: Lazar a píseň. Praha 1960.
- Kainar, J.: Říkadla. Praha 1948.
- Křelina, F.: Zmijí dědek a jiné povídky pro mládež. Praha 1946.
- Majerová, M.: Nespokojený králíček. Praha 1946.
- Martínek, V.: U jasného plamene. Brno 1946.
- Procházková, I.: Červenec má oslí uši. Praha 1995.
- Procházková, I.: Hlavní výhra. Praha 1996.
- Procházková, I.: Pět minut před večeří. Praha 1996.
- Procházková, I.: Středa nám chutná. Praha 1994.
- Procházková, I.: Únos domů. Praha 1998.
- Seifert, J.: Dílo 1–6. Praha 1954–1968.
- Seifert, J.: Chlapec a hvězdy. Praha 1956.
- Seifert, J.: Maminka. Praha 1954.
- Skácel, J.: Básně I, II, II. Brno 1995, 1996, 1997.
- Skácel, J.: Kam odešly laně. Praha 1985.
- Skácel, J.: Uspávanky. Praha 1983.
- Strnadel, J.: Rok pod horami. Ostrava 1945.
- Strnadel, J.: Rok pod horami. Praha 1954.
- Strnadel, J.: Vyhnal jsem ovečky až na Javorníček. Praha 1963.
- Strnadel, J.: Zamrzlá studánka. Pohádky a pověsti zpod Radhoště. Praha 1969.
- Werich, J.: Fimfárum. Praha 1960.
- Werich, J.: Fimfárum. Praha 1997.
- Zhoř, A.: Učedník kouzelníka Čaryfuka. Praha – Brno 1946.

-
- b) Rozebírané a citované texty ze zahraniční literatury:
Carroll, L.: Alenka v kraji divů a za zrcadlem. Praha 1969.
Ende, M.: Příběh, který nikdy neskončí. Praha 1987.
Lagerlöfová, S.: Podivuhodná cesta Nilse Holgerssona Švédskem.
Praha 1967.
Puškin, A. S.: Pohádky. Praha 1956.
Saint – Exupéry, A.: Malý princ. Praha 1972.
Tolkien, J. R. R.: Hobit. Praha 1978.

Literatura

- Adamovič, I.: Slovník české literární fantastiky a science fiction.
Praha 1995.
Bachelard, G.: Voda a sny. Praha 1997.
Bachelard, G.: Poetika priestoru. Bratislava 1990.
Bachtin, M. M.: Román jako dialog. Praha 1980.
Barth, J.: Literatura naplnění. In: Světová literatura 1993, č. 1.,
s. 188.
Barthes, R.: Kritika a pravda. Praha 1997.
Bartůšková, S.: Ludvík Aškenazy. Slovník českých spisovatelů od
roku 1945. Díl 1, A–I. Praha 1995, s. 19–20.
Berger, G.: Caractere et personalité. Paris 1958.
Bílá žízeň. Třebíč 1993. (Sborník příspěvků I. Diviše, O. Filipa,
M. Jelínka, Z. Kožmína, P. Krále, L. Kundery, R. Kunze, J. Putí-
ka, S. Richterové, V. Stiborové, J. Trávníčka, J. Trefulky aj.)
Blahynka, M.: Člověk Kainar. Ostrava 1983.
Boček, J.: Jiří Trnka. Praha 1963.
Bogatyrev, P.: Souvislosti tvorby. Praha 1971.
Cervera, J.: Teoría de la Literatura Infantil. Bilbao 1991.
Cigánek, A.: Umění detektivky. Praha 1969.
Cincibus, J.: Gramofonová deska a Jan Werich. Praha 1965.
Čapek, K.: Marsyas. Praha 1984.
Časopis Květen. Praha – Opava 1994.
Česká a slovenská literatura v exilu a samizdatu. Olomouc 1991.
Česká literatura od roku 1945. Interaktivní multimedialní encyklo-
pedie CD ROM. Praha 1997.

- Macura, Vl.: Český sen. Praha 1998.
- Macura, Vl.: Šťastný věk. Praha 1992.
- Macurová, A. – Mareš, P.: Text a komunikace. Jazyk v literárním díle a ve filmu. Praha 1993.
- Markiewicz, H.: Aspekty literatury. Bratislava 1979.
- Mathauser, Z.: Metodologické meditace aneb Tajemství symbolu. Brno 1989.
- Merhaut, L.: Cesty stylizace. Praha 1994.
- Miko, A.: Hra a poznanie v detskej próze. Bratislava 1980.
- Mikulášek, A. – Zelenka, M.: Teorie dětské literatury v rozpacích. In: Zlatý máj 37, 1993, s. 138 – 141.
- Mikušťáková, A.: Comics jako intersémiotický žánr. In: Sborník prací filosofické fakulty Brněnské university, řada literárněvědná, D 42, Brno 1995, s. 95–102.
- Mikušťáková, A.: Uzel pohádek. In: Zlatý máj 36, 1992, č. 1, s. 52–53.
- Mocná, D.: Červená knihovna. Praha / Litomyšl 1996.
- Mukařovský, J.: Estetická funkce, norma a hodnota jako fakty sociální. Studie z estetiky. Praha 1966.
- Mukařovský, J.: Studie z české estetiky. Praha 1966.
- Nejedlý, Z.: Předmluva. In: Karafiát, J.: Svetljački. Překlad a přepracování Arnošta Kolmana a Jekatěrinny Koncevové. Praha 1947.
- Nezkusil, Vl.: Písničky bez muziky. In: Zlatý máj 33, 1989, s. 111.
- Nezkusil, Vl.: Spor o specifičnost dětské literatury. Praha 1971.
- Nezkusil, Vl.: Studie z poetiky literatury pro děti a mládež. Praha 1983.
- Opelík, J.: Kainar. In: Nenáviděné řemeslo. Praha 1969, s. 41–49.
- Papuzińska, J.: Dziecko w świecie emocji literackich. Warszawa 1996.
- Patočka, J.: Přirozený svět jako filozofický problém. Praha 1992.
- Pavlok, B.: Poezie z trezoru. Básník Jan Zahradníček. In: Kulturní měsíčník 8, 1990, č. 4, s. 67–68.
- Pechar, J.: Prostor imaginace. Praha 1992.
- Pechar, J.: Být sám sebou. Praha 1995.
- Pešat, Z.: Jaroslav Seifert. Praha 1991.
- Petiška, E.: O nádherném dobrodružství – doslov. In: Frynta, E.: Písničky bez muziky. Praha 1997.

- Petrů, E.: Hodnotová hierarchie literatury. In: Literatura a komerce. Olomouc 1994.
- Petrů, E.: Vzrušující skutečnost. Ostrava 1984.
- Populární literatura v české a slovenské kultuře po roce 1945. Praha – Opava 1998.
- Prédal, R.: Cinéma fantastique. Paris 1958.
- Průvodce po světové literární teorii. Redigoval M. Zeman. Praha 1988.
- Rak, J.: Bývali Čechové. Praha 1994.
- Ricoeur, P.: Teória interpretácie. Diskurz a prebytok významu. Bratislava 1997.
- Rok 3, 1992, č. 1. (Příspěvky např. M. Kundery, Vl. Křivánka, J. Opelíka, M. Suchomela, J. Škvoreckého, P. Šruta, Z. Zábranské, J. Zogaty aj.)
- Sieglová, N.: Eda Kriseová, Prázdniny s Bosonožkou, Terežka a Majda na horách. Komenský 115, 1990/91, č. 2, s. 128.
- Sieglová, N.: K tzv. triviální literatuře pro mládež. In: Zpravodaj Ústavu literatury pro mládež. PdF MU v Brně IV, 1994, č. 2.
- Sirovátka, O.: Literatura na okraji. Praha 1990.
- Sirovátka, O.: Současná česká literatura a folklor. Praha 1985.
- Slabý, Z. K.: Aby z angažovanosti bylo umění. In: Zlatý máj 34, 1990, č. 7, s. 420–423.
- Sliacky, O.: Literatúra bez detstva, detstvo bez literatúry. In: Literika 1996, č. 2, s. 91–96.
- Slovník českého románu 1945–1991. Ostrava 1992.
- Slovník českých spisovatelů od roku 1945. 1. díl A–L. 2. díl M–Ž. Praha 1995, 1998.
- Slovník českých spisovatelů. Pokus o rekonstrukci dějin české literatury 1948–1979. Toronto 1982.
- Slovník literární teorie. Praha 1984.
- Současnost literatury pro děti a mládež I, II. Liberec 1996, 1998.
- Stanislavová, Z.: Priestorom spoločenskej prózy pre deti a mládež. Prešov 1995.
- Stejskal, V.: Moderní česká literatura pro děti. Praha 1962.
- Stevens, A.: Jung. Praha 1996.
- Strnadel, J.: František Hrubín. Praha 1962.
- Svoboda, J.: Tvorba a region. Ostrava 1974.
- Škvorecký, J.: Příběh inženýra lidských duší II. Toronto 1977.

- Tolkien, J. R. R.: O pohádkách. In: Pohádky. Praha 1992.
- Toman, J.: Dětská poezie devadesátých let. In: Ladění 3, 1998, č. 2, s. 6–10.
- Toman, J.: Zamlčování autoři dětské literatury 60. let – moderní pohádka. Zpravodaj ÚLM 4, 1994, č. 1, s. 5–11.
- Toman, J.: Zamlčování autoři dětské literatury 60. let – poezie pro děti. In: Zpravodaj Ústavu literatury pro mládež 3, 1993, č. 4, s. 5–10.
- Toman, J.: Zamlčování autoři dětské literatury 60. let – příběhová próza ze života dětí a mládeže. In: Zpravodaj ÚLM 4, 1994, č. 2, s. 11–18.
- Dialog o chaosu, imaginaci a tvořivosti. (Rozhovor s R. Abrahamem, T. McKennem, Sheldrakem). In: Prostor 1993, č. 6, s. 103–109.
- Ulrich, V.: Česká literatura v exilu. In: Svědectví 23, 1990, č. 91, s. 243.
- Urbánek, Z.: Nesmělý dobrodruh – doslov. In: Závratné pomyslení. Praha 1993, s. 191–196.
- Utopias del Nuevo Mundo. Utopias of the New World. International Symposium. Praha 1992.
- Vařejková, V.: Český pohádkový kontext v posledním osmiletí. In: Současnost literatury pro děti a mládež II. Liberec 9. a 10. září 1997. Liberec 1998, s. 15–21.
- Vařejková, V.: Intertextové vazby pohádek Jana Wericha. In: Literatura v literatuře. Sborník referátů z literárněvědné konference 37. Bezručovy Opavy. Praha – Opava 1995, s. 89–93.
- Vařejková, V.: Literárněvýchovné interpretace uměleckého textu na 1. stupni základní školy. Brno 1998.
- Vařejková, V.: Paradox časopisu Štěpnice. In: K české literatuře 1945–1948. Brno 1992, s. 107–113.
- Vařejková, V.: Pohádkové Fimfárum Jana Wericha. Brno 1995.
- Vařejková, V.: Start Zlatého máje. In: Časopis Květen. Sborník materiálů z literárněvědné konference 36. Bezručovy Opavy (15. – 16. 9. 1993). Praha – Opava 1994, s. 77–80.
- Vařejková, V.: Zápas s rozpaky. In: Ladění 4, 1994, č. 1, s. 25–29.
- Viewegh, J.: Fantazie. Praha 1986.
- Voráček, J.: Historické a teoretické koncepce české literatury pro mládež. Praha 1982.

- Vostrá, A.: Morality příběh nenahradí. In: Tvorba 1, 1990, č. 27, s. 15.
- Vyskočil, I.: Emánek – doslov. In: Frynta, E.: Závratné pomyšlení. Praha 1993, s. 199–206.
- Werich, J.: Listování. Praha 1988.
- Zach, A.: Kniha a český exil 1949–1990. Praha 1995.
- Za zrkadlom moderny. Bratislava 1991.
- Zapletal, Z.: Výběrová bibliografie článků a recenzí k tématu samizdatová, exilová a potlačovaná literatura pro děti a mládež (rok 1990 až 1992). In: Literatura pro děti a mládež v samizdatu a exilu. Brno 1993.
- Żurkowski, B.: Poezja dla dzieci. Mity i wartości. Warszawa 1985.
- Žilka, T.: Modernismus a postmodernismus. In: Tvar 1995, č. 1.
- Žilka, T.: Posmodernizmus v próze. In: Romboid 24. 9. 1989, s. 18–24.
- Žilka, T.: Postmodernizmus v literatúre. In: Literárny text v postmoderne. Nitra 1994.
- Žilka, T.: Text a posttext. Nitra 1995.